

Bibliotekarstudentens nettleksikon om litteratur og medier

Av Helge Ridderstrøm (førsteamanuensis ved OsloMet – storbyuniversitetet)

Sist oppdatert 08.12.20

Boksignering

En forfatter kan skrive sitt navn med håndskrift fremst i en av sine bøker. Når dette ikke gjøres for å markere hvem som eier boka, men som en slags hilsen i et bokeksemplar som en annen person får som gave, skal kjøpe eller allerede har kjøpt, kalles det boksignering. Dette foregår ofte hos bokhandlere og på bokmesser. Mange boksigneringer finner sted etter at forfatteren har lest høyt for publikum (Perrig 2009 s. 117). Forfatteren kan også sende signerte eksemplarer til personer hun kjenner.

“An event scheduled at a retail bookstore or library at which the author and/or illustrator of a new book is available to autograph copies of his or her work(s), sometimes scheduled in conjunction with a book talk or a reading from the text.” (Joan M. Reitz i http://lu.com/odlis/odlis_c.cfm; lesedato 30.08.05)

Det er vanlig å skrive en kort hilsen i tillegg til forfatternavnet, f.eks. noe knyttet til den som skal motta boka eller noe som kommenterer innholdet i boka. Noen ganger vet forfatteren at boka skal være en gave, og skriver en hilsen til den som skal motta boka (av typen “Til Sofie fra Marie. Håper du vil like historien om Jims reise i Andesfjellene. Jim Andersen”).

Forfatteren kan i tillegg til sitt eget navn skrive noe personlig om seg selv, en tilegnelse/dedikasjon til den som skal lese boka (eventuelt formulert etter ønske fra leseren), sitere noe fra boka, ønske en god leseropplevelse eller la en person i boka “komme til orde” med en kommentar (Katja Kulin i <https://www.autorenwelt.de/blog/hilfe-ich-habe-signierstunde-von-der-kunst-die-passende-widmung-zu-finden>; lesedato 07.05.18).

En “ex dono” er en skriftlig kommentar som viser at en bok har blitt gitt som gave fra person A til person B. Det er A som har skrevet inn en hilsen e.l. rettet til B (men A trenger ikke å være forfatteren av boka for at det skal være en ex dono).

Et håndsignert eksemplar av en bok, og gjerne med en tilegnelse til kjøperen av boka, fungerer som en “re-auratisering” (gir ny aura) til et maskinelt framstilt produkt som en masseprodusert bok er (Schütz 2010 s. 291).

“To some authors, the book-signing is a curse. What could be more excruciatingly dull, to the sensitive creative mind, than to sit for hours in a festival tent or bookshop, inscribing your name on several hundred copies of your new masterpiece? [...] To other authors, signing books for the public is a sacramental act, a talismanic ritual in which the bond between writer and reader, expressed in a few words of warm mutual stroking, is sealed by the seminal squiggle of ink. Between these extremes of attitude lies the truth: book signings are a repetitive chore, mitigated by the pleasure, for authors, of meeting their buying public, and the joy, for readers, of meeting the mind that dreamt up an imaginative creation which lives in their heads. But such is the demand for signed copies that authors often have to sign several thousand books in private, to be sold later.” (John Walsh i <https://www.independent.co.uk/arts-entertainment/books/features/signing-off-the-weird-world-of-book-signings-903936.html>; lesedato 05.04.18)

“The crime writer James Ellroy famously signed every one of 65,000 first-edition copies of his 1996 memoir *My Dark Places*. [...] the queues of people avid for signed copies of Katie Price’s new “novel,” *Angel Uncovered*, have broken records.” (<https://www.independent.co.uk/arts-entertainment/books/features/signing-off-the-weird-world-of-book-signings-903936.html>; lesedato 09.05.18)

Forfatteren Jacques Chessex var den første sveitseren som fikk den franskspråklige Prix Goncourt. Han ble svært berømt og beundret i sitt hjemland, og mange ville ha et signert eksemplar av den prisbelønte romanen *Trollet* (1973). I løpet av én ettermiddag signerte han ca. 1000 eksemplarer, og til sammen har han signert ca. 4000 eksemplarer (Heinich 1999 s. 165).

Den engelske fantasy-forfatteren Terry Pratchett “has been known for lengthy book signing tours in which he initially surprised bookshop owners by staying to sign books until the end of any queue that formed, rather than leaving at a fixed time or even at the bookshop’s closing time if there were still fans waiting. This knowledge that if you went to a signing you would meet Pratchett led to the book signings taking on a more social dimension according to one fan who ‘enjoyed [it] for being like a convention but less so’.” (Eve Smith i <http://www.participations.org/Volume%208/Issue%202/2f%20Smith.pdf>; lesedato 02.03.15)

“Science fiction-forfatteren Douglas Adams har solgt 16 millioner bøker. [...] Han revolusjonerte science fiction-sjangeren da han i 1979 kom med den morsomme og sinnssyke “Haikerens guide til galaksen”. En bok som er blitt kultbok for rockestjerner og TV-komikere, og som innførte begrep i språket som mega og “don’t panic”. Over natten ble Douglas Adams forfatterkjendis. Suksessen kom svært brått. Jeg husker da jeg skulle på min første boksignering hos bokhandelen “Forbiddne Planet”. Det var trafikkaos og køer, og et par tusen mennesker hadde møtt frem. Det var helt vilt. Neste dag gikk boken til topps på bestselgerlisten, minnes forfatteren.” (VG 1. november 1999 s. 36-37)

De tyske fantasyforfatterne Bernhard Hennen, Hadmar von Wieser, Thomas Finn og Karl-Heinz Witzko skapte i 2002 et felles fiksjonsunivers som de kalte "Gezeitenwelt". På internett (<http://www.phabula.de/>) var det mulig for fans å kjøpe bøker i serien som var signert av alle de fire forfatterne.

"Regardless of the fact that in 2011 in the US fiction bestsellers were selling better in e- than in p-format. *Dance with dragons*, the fifth part of George R. R. Martin's *Songs of ice and fire* saga, for example, was selling better in print than in e-format on the first day of the publication in July 2011, clearly indicating that fans wanted to have a physical copy of the book as a part of their Martin collection in their home libraries (Publisher's Lunch 2011). A month earlier, on the other side of Atlantic, during his visit to Poland and Slovenia, Martin attracted thousands to autograph sessions. [...] a fan who turned up with a Kindle. That Martin signed the back of the device using a waterproof pen clearly showed that it's the physical object and not the digital file that carries symbolic value for its owner." (Kircz og Weel 2013 s. 37)

"Margaret Atwood, the Canadian novelist whose appearance at festivals can draw thousands of admirers, offered a potential lifeline to busy writers in 2004 with her invention of the LongPen. The gadget writes words on an electronic pad that can be inscribed on a book by a metallic pen thousands of miles away. It's clever, but it lacks the close-up human touch that means your favourite writer has inscribed his or her name for you, right there in front of you." (John Walsh i <https://www.independent.co.uk/arts-entertainment/books/features/signing-off-the-weird-world-of-book-signings-903936.html>; lesedato 05.04.18)

Den amerikanske forfatteren P. A. Ritzer har gitt ut boka *Love and the Art of Bookstore Book Signing* (2012). "Ritzer has sold thousands of copies of his first book, the award-winning historical Western *Seven Ox Seven: Part One, Escondido Bound*, at over 275 bookstore book signings (over 265 at Barnes & Noble stores alone). He has written *Love and the Art of Bookstore Book Signing* as an answer to authors, bookstore personnel, distributors, and others in the book business who have sought to know how he does it. Ritzer does not just detail a method but goes to the heart of the matter. He exposes the real basis of his success in interacting with customers and the people who help him sell books. In *Love and the Art of Bookstore Book Signing*, Ritzer shows that an author need not be a celebrity to make book signings rewarding for himself and the stores and their customers. Rather, he can create the kind of experience that inspires customers to buy his book and managers to invite him back for 30 or more successful signings of the same book at one store." (<https://www.amazon.com/Love-Art-Bookstore-Book-Signing/dp/1933363045>; lesedato 01.03.18)

"The purpose of a book signing isn't to sell your books, it's to sell yourself. Any time you can sit in a bookstore for an hour among people who love to read, any time your face and your name are in front of the reading public, that's great

promotion. [...] Brenda Ray, author of *The Midwife's Song* (<http://www.karmichaelpress.com>), shares her tips for engaging customers: "At a book signing you are not promoting books so much as yourself. I try to focus on people. I stand and speak to people passing the table. If someone stops at the table and looks at the books, I put one in their hand, then engage them in conversation: "This is my new book. It's about... Do you read romance?" If their answer is negative, I might say, "Well, I'd appreciate you telling your friends and family who do read romance that you met me and my books are available." This may be a good time to hand them a promotional business card or bookmark so they can pass it on to others who are interested. [...] I'll tell you one more not-to-be-missed benefit of book signings: they make you feel real. I've sold ten books to various publishers, and still worry someone will write fraud on my forehead when I introduce myself as a writer. But at a book signing, with your own books in front of you... well, it's the real thing." (MaryJanice Davidson i <http://www.writing-world.com/promotion/promo01.shtml>; lesedato 24.03.18)

Den russiske forfatteren Viktor Jerofejev fortalte i et intervju i 2010: "Going Together gruppa, som er en supporterforening for Putin, har beskyldt flere forfattere, ikke minst meg, for å være antirussiske og anti-Kreml. De oppfordrer folk til å bytte inn mine bøker og få en russisk klassiker av Dostojevskij eller Tolstoj i stedet. Jeg har opplevd å sitte i en bokhandel og signere bøker og bli invadert av slike grupper som kastet bøkene mine mot meg. Det høres komisk ut, men er ikke morsomt. De er farlige. De hater meg, nærmest fysisk." (*Dagbladet* 29. april 2010 s. 52-53)

"En kakekaster gikk til angrep på lederen av det høyrevridde Sverigedemokratene, Jimmie Åkesson, tirsdag ettermiddag. [...] Åkesson var på en boksignering for sin nye bok [*Satis politico*, 2013] i Stockholm da en kvinne skal ha gått frem i bua der boksigneringen skjedde og kastet en kake i ansiktet hans, skriver Aftonbladet. Kvinnen er nå pågrepet. [...] Rundt hundre personer samlet seg ifølge Aftonbladet for å protestere mot boksigneringen og for å vise avsky mot det partiet kanskje er best kjent for, sin innvandringskritiske politikk." (<https://www.vg.no/nyheter/utenriks/i/pze0G/svensk-partileder-angrepet-med-kake>; lesedato 25.05.18)

"Baris Kayhan, författaren till en bok om det kriminella Södertäljenätverket, blev i helgen attackerad med stinkspray under en boksignering. Norstedts har nu polis-anmält händelsen. Baris Kayhan blev angripen när han befann sig i Akademi-bokhandeln i Södertälje för att signera sin bok *Nätverket*, skriver Dagens Nyheter. En oidentifierad man attackerade författaren genom att spruta stinkspray mot bordet där han satt för att sedan försvinna från platsen. Ingen person ska ha skadats men tumult uppstod. Under tisdagen valde Norstedts, efter samtal med jurister, att polisanmäla händelsen. - Ett litet hot är en symbol för ett större våldskapital. Det känns viktigt att markera mot detta tidigt. Tänk om det händer något mer, då skulle det kännas ryggradslöst att inte ha agerat direkt, säger Norstedts kommunikationschef Olle Lidbom till DN. Förlaget har nu höjt säkerheten kring Baris Kayhans

evenemang. *Nätverket* skildrar det så kallade Södertäljenätverket, en kriminell organisation som var aktivt i Södertälje under 2000-talet.” (<http://www.svb.se/nyheter/polisanmaler-stinkattack-mot-forfattare>; lesedato 14.06.18)

“Forfølges av psykotisk mann – Märtha Louise lever i frykt [...] I flere år er prinsessen blitt truet av en sinnsforvirret person. [...] Ifølge en kjennelse fra Oslo tingrett har mannen også oppsøkt prinsessen, blant annet på en boksignering i et kjøpesenter i Oslo. Han ble gjenkjent, og tatt hånd om av sikkerhetsvakter, som vurderte hans atferd som “truende”.” (*Se og Hør* 21. november 2017 s. 6)

Den amerikanske skuespilleren og forfatteren Josh Ostrovsky “canceled a Barnes & Noble book signing on Monday out of fear of a stalker. [...] “I’ve been contacted a few times by this dude, threatening me in various ways and it’s really hard to gauge his level of seriousness. I don’t really mind if I get hurt, in fact being attacked by a crazy stalker/fan/hater could be good for my Wikipedia page, but I really don’t want someone else to get hurt,” he said.” (https://pagesix.com/2015/11/10/stalker-causes-fat-jew-to-cancel-la-book-signing/?_ga=2.156959037.762391333.1525781027-523735886.1525781027; lesedato 24.08.18)

“There’s a shocking story about Stephen King signing books in a Seattle shop. He signed for hours until his shoulder ached and a publicist had to apply an ice-pack. Then his fingers dried up; they cracked and began to bleed, and he asked for a bandage. Hearing this, a fan in the queue demanded to have some authentic Stephen King blood on his book. Others joined in and he signed in his own blood for hours.” (John Walsh i <https://www.independent.co.uk/arts-entertainment/books/features/signing-off-the-weird-world-of-book-signings-903936.html>; lesedato 05.04.18)

“Jo Nesbø fikk nei da han ville signere 10.000 bøker med sitt eget blod [...] Av helsemessige årsaker fikk ikke Jo Nesbø (57) lov til å gjennomføre ideen om å signere 10.000 amerikanske eksemplarer av den kommende thrilleren “Macbeth” med sitt eget blod. - Men det er en så god idé at jeg insisterer på å tappe mitt eget blod og signere de første norske eksemplarene med det. Vi snakker jo om “Macbeth”, sier Jo Nesbø til VG.” (<https://www.vg.no/rampelys/bok/litteratur/jo-nesboe-fikk-nei-da-han-ville-signere-10-000-boeker-med-sitt-eg-et-blod/a/24203519/>; lesedato 15.02.18)

Forfatteren og kjendisen Ari Behn skrev i 2004 et etterord til en utgivelse av Ernest Hemingways noveller. Selv om Behn ikke var forfatter av novellene, signerte han likevel Hemingways bok på Tanum bokhandel i Oslo (*VG* 22. juli 2004 s. 45).

“Bill Clinton smilte til oss fra plakater i alle New Yorks bokhandlere i går. Bare i én av dem var det kø for å komme inn, den der Clinton personlig signerte selvbiografien “Mitt liv”. New York første salgsdag. Klokken er 10 om formiddagen. Den store bokhandelen på Union Square i New York åpnet for tre

minutter siden, og her står jeg allerede med Bill Clintons selvbiografi “Mitt liv” i hånden. Den tykke mursteinen av en bok som skulle kostet 35 dollar, selges allerede med bestselger-rabatt på 30 prosent. Det er første salgsdag for boken, og hvor i all verden ble de lange køene av Clinton-fans av? Vi var elleve som ventet på at dørene skulle åpnes, bare tre av oss gikk rett til hyllen med Clintons selvbiografi. [...] Den tidligere presidenten har satt av en hel måned til boksignering og fjernsynsintervjuer rundt om i USA i forbindelse med lanseringen av “Mitt liv”. Oren Teicher i Den amerikanske bokhandlerforeningen mener forhåndsinteressen for Clintons bok har vært voldsom, tatt i betraktning at presidenters memoarer normalt ikke selger mye i USA. Han mener interessen kan føres tilbake til et klima med krig og stor interesse for samtidspolitik, samt Hillary Clintons selvbiografi.” (Kristin Nilsen i *Aftenposten* 23. juni 2004 s. 8)

“Hillary Clinton’s book signing [av boka *What Happened*, 2017] was as insufferable as you’d expect [...] Thousands of people lined up outside the Barnes & Noble at Union Square in hopes of meeting their idol. Some slept outside the night before. Clare Hogenauer, an older, disabled Upper West Sider, told me she rented a downtown motel room nearby. [...] Hillary Rodham Clinton will sign copies of her new release, *What Happened* and the 2017 illustrated children’s edition of *It Takes a Village*, no exceptions or personalizing. She will sign up to two books per customer, one of which must be *What Happened*. No other books or memorabilia please. [...] Hillary’s advertised arrival time was 11 a.m., which came and went. Hundreds of people were penned in on a top floor, with thousands more waiting outside in 80-degree heat. All bags had to be checked, so people didn’t have food or water. Yet most retained their excitement: If they couldn’t have Hillary as president, this was the next best thing. [...] Thirty more minutes went by, then 40. And it wasn’t as though people could read Hillary’s book while waiting: They wouldn’t get their copy until they approached the dais [= podiet], where Hillary would then generically sign it. [...] Finally, just before noon, the crowd erupted, chanting “HILL-AR-EE! HILL-AR-EE!” as Clinton sauntered in, casually absorbing the adulation, giving the crowd her patented smile and royal wave. Amid wild applause, Clinton made her way up to a raised platform, and then . . . she sat down and started signing. No hello to the crowd, no thanks for the hours of waiting – let alone decades of support – no apology for or acknowledgment of being an hour late, or losing the most consequential election in American history. Not a single word. She just started signing. [...] Wait for hours, sweat it out, love her all you want – she’s popping in for your cash, nothing more. And no matter what Hillary says, remember: She’d love the chance to do it all again in 2020.” (Maureen Callahan i <https://nypost.com/2017/09/12/hillary-clintons-book-signing-was-as-insufferable-as-you-d-expect/>; lesedato 14.05.18)

Politikeren Gro Harlem Brundtland “har startet sin landsomfattende signeringsferd for boken “Mitt liv”. Interessen for å få vår tidligere statsminister på besøk har vært svært stor. 37 steder er valgt ut, og i løpet av 19 dager skal hun på besøk fra Vadsø til Kristiansand. Gro Harlem Brundtland har, som hun fortalte da boken ble lansert i

Oslo den 13. november, pådratt seg en kraftig seneskjedebetennelse da hun skrev boken. Det er faktisk derfor usikkert om hovedpersonen selv makter å signere det ønskede antall bøker. Forlaget har visstnok derfor planer om både stempel og fingeravtrykk som erstatning.” (*Aftenposten* 1. desember 1997 s. 36)

“Jeg elsker biografier – især politiske – og selvfølgelig om demokrater [...] Jeg har signerede eksemplarer af Barack Obama, Eleanor Roosevelt, Hillary Clinton, Bill Clinton, og også Elizabeth Edwards og Teddy Roosevelt.” (den amerikanske bokhandleren Nancy Bass sitert fra <http://atlasmag.dk/kultur/bøger/nancy-bass-samler-på-bøger>; lesedato 15.08.18)

“Petter Stordalen er svanger med ny bok [*Jeg skal fortelle deg min hemmelighet*, 2015]. Førsteopplaget er på 30.000 bøker. I boken forteller forretningsmannen om raidforsøk, dobbeltmoral og milliardavtaler. Da boken ble lansert i sosiale medier, lovet hotellkongen å signere de 500 første bøkene som blir solgt. De samme gjorde han med bøkene som ble forhåndssolgt til Nordic Choice Club-medlemmer. Det skulle han kanskje aldri ha gjort. Responsen ble enorm. Mandag måtte Petter Stordalen signere 1300 bøker. - Hvor lang tid brukte du? - Jeg regnet på det faktisk. I snitt brukte jeg sju sekunder på hver bok. Med nesten 1300 bøker til signering tok det meg rundt to og en halv time. Og da snakker vi kontinuerlig signering uten kaffepause. Det høres kanskje ikke så lenge ut, men når du ser pall på pall og tårn på tårn med usignerte bøker, blir du rimelige svett, sier Petter Stordalen til Nettavisen. [...] Vi rigget oss opp som et samleband. Noen flyttet paller, andre løftet bøker, jeg signerte og sistemann på rekka pakket bøkene klar for utsendelse. Når du skal signere over 1000 bøker på rekordtid, er du avhengig av effektivt teamwork. [...] På lørdag er det duket for boklansering på Litteraturhuset i Oslo. Der kan de som vil ta med seg boka si eller kjøpe den der, og få den signert. Der skal jeg lese et utdrag og rikker meg ikke før alle som vil har fått signert boka si, sier han.” (<https://www.nettavisen.no/na24/propaganda/se-her-signerer-petter-1300-bker/3423144019.html>; lesedato 04.05.18)

Det hender at forfattere signerer først en lang rekke av sine egne ex libris (dvs. forfatterens eget bok-emblem), som forlaget eller leseren deretter kan lime inn i bøkene (bokantikvar Job Kwakman m.fl. i <https://www.catawiki.de/stories/4387-von-inschriften-widmungen-und-anderen-signaturen-wertsteigerung-von-buchern>; lesedato 04.06.18). Noen ganger kan leserne ønske seg svært korte hilsener som forfatteren skriver på ex librisene (<http://dgabaldon.de/info/signierte-ex-libris-aufkleber/>; lesedato 22.06.18).

“The Strand Bookstore er en uafhængig boghandel på grænsen mellem East Village og Greenwich Village i New York. Benjamin Bass grundlagde The Strand i 1927 [...] Mest spektakulært er *The Rare Book Room* på tredje sal, som kun kan besøges med elevator. Her findes signerede eksemplarer og førsteudgaver af Nabokov, Vonnegut og Hemingway.” (Maria Marqvard i <http://atlasmag.dk/kultur/bøger/nancy-bass-samler-på-bøger>; lesedato 15.08.18)

Den italienske forfatteren Gabriele D'Annunzio var i 1913 "så bekymret for at selve tallet 1913 er et dårlig tegn, at han skriver "1912+1" når han signerer bøker." (*Morgenbladet* 16 –22. august 2013 s. 14)

Lee Walton er en amerikansk kunstner. "On Sunday, September 14th, Lee Walton will be holding a public Book Signing event at the Strand Bookstore in Greenwich Village, NYC. He will arrive at Strand at 12 pm armed with a folding chair and a black Sharpie. He will be prepared to sign books for anybody interested in book signings. Apparently, you decide what book he should sign." (<http://www.guerrilla-innovation.com/archives/2008/09/000673.php>; lesedato 05.03.18)

Alle artiklene og litteraturlista til hele leksikonet er tilgjengelig på <https://www.litteraturogmedieleksikon.no>